

Reguleringsmyndigheten for energi
rme@nve.no

Dato: 31.05.2022
Vår referanse: AEN-S48940
Dokumentansvarlig: Jortveit, Hege
Deres referanse: 202205516

Innspill på effektivitetsanalysen og nye oppgavevariabler

Inntektsrammemodellen har fungert godt i mange år, men samfunnets behov i dag krever raskere og økt utvikling av strømmettet. Det er viktig at RME evaluerer modellen grundig, slik de er i gang med, og sikrer økt hensyn til **vekst**, samt **proaktiv** og **bærekraftig** utvikling! Modellen må bidra til å løse dagens og morgendagens utfordringer, ikke gårsdagens.

Dagens og morgendagens utfordringer

I følge taksonomien er strømmettet en muliggjørere for det grønne skiftet. Det merkes svært godt med en enorm økning i etterspørsel etter kraft. I vår region foreligger det i dag konkrete bestillinger på 1850 MW i tillegg til det eksisterende makslastnivået på 1250 MW. Utfordringene med den økte etterspørselen må i høy grad løses i regionalnettet. De samfunnsmessige konsekvensene av å bygge litt for mye nett, er langt mindre enn konsekvensene av å ikke har nok kapasitet til elektrifiseringen.

*Forbedringer av DEA-modellen må ta høyde for vekst og proaktiv, bærekraftig utvikling.
Det er behov for en evaluering av DEA-modellen i forhold til dette i distribusjonsnettet,
men svært nødvendig at dette også gjøres for regionalnettet.*

Elektrifiseringen, til for eksempel lading av elbiler, krever mer distribusjonsnett med lengre og flere linjer og kabler med større tverrsnitt. Det medfører økt behov for å oppgradere eksisterende nett i mange områder, men ikke alle. Nettselskapene kan ikke bestemme hvilken effekt kundene bestiller, men det påvirker i høy grad hvilken kapasitet som må bygges. I tillegg øker desentral småskala produksjon leveransen inn på strømmettet. Slik reguleringen er i dag, har alle kunder rett til å levere strøm til nettet tilsvarende installert sikringsstørrelse. Selv om nettselskap i høy grad er positive til desentral produksjon, er ikke strømmettet bygget for denne utfordringen. Reguleringen påfører nettselskapene krevende drift og kostbare utbedringer i tekniske anlegg, på grunn av utfordringer i spenningskvaliteten i enkelte områder.

Utfordringer en økonomisk regulering av nettselskaper bør ivareta:

- Økt investeringsbehov grunnet kraftig økning i etterspørsel
- Økt investeringsbehov grunnet nye tekniske utfordringer
- Økt grad av proaktivitet – for å få nok kapasitet i tide
- Hensyn til bærekraft – som taper mot modellens kostnadsfokus

I hvilken grad løser de nye oppgavevariablene reguleringen bedre enn i dag?

Nye oppgavevariabler:

➤ *Må ivareta kostnader knyttet til tilknytningsplikten*

Nye oppgavevariabler dagens løser ikke dagens utfordring med å dekke kostnader knyttet til tilknytningsplikten. Dette er kostnader nettselskapene i liten grad kan påvirke, og en rettferdig, riktig modell bør ivareta dette.

I områder med vekst vil eksisterende anlegg måtte oppgraderes før økonomisk og teknisk levetid er oppnådd. Økning i dagens oppgavevariabler dekker normalt ikke kostnadene ved slike oppgraderinger. Med en enorm etterspørsel, og utfordring i forhold til å klare å koble til nye kunder eller nytt behov raskt nok, er det viktig at oppgavevariablene også belønner reservekapasitet for å sikre nødvendig proaktiv utbygging.

Nye oppgavevariabler belønner kun faktisk utnyttelse av nettet, og lykkes i liten grad å dekke de faktiske kostnadene knyttet til det nettet som nettselskap må bygge, og den proaktive kapasiteten nettselskapene bør bygge ut, for å sikre samfunnets behov.

➤ *Må være mulig å forstå*

Nye oppgavevariabler krever komplekse beregninger, som vil være vanskeligere å forstå enn dagens beregning. Selv om det etterstrebes eksogene oppgavevariabler, må sammenhenger og insentiver til å gjøre økonomisk gunstige beslutninger være forutsigbare og forståelige.

For eksempel; dersom et nettselskap skulle komme uheldig ut med ny regulering, må det være mulig å forstå hvordan det kan agere for å komme ut av problemet ved at man er fanget av historikken.

➤ *Er unødvendig kompliserte*

Nye oppgavevariabler bruker langt mer data for å i høy grad beregne det samme som dagens variabler, bare mer nøyaktig. Inntekstrammemodellen fungerer godt i forhold til å belønne utnyttelsen av strømnettet. For høyt fokus på nettutnyttelse stemmer ikke helt overens med formålet til nettselskapene, som skal levere *sikker* leveranse til *alle* kunder. Oppgavevariablene må i større grad løse utfordringen og kostnadene med *utviklingen* av strømnettet. Nye oppgavevariabler er reaktive, og forsterker eksisterende svakheter.

Burde nye oppgavevariabler i større grad ta utgangspunkt i dagens? Som for eksempel en bedre vektning av kunder. Det ville i stor grad gitt den samme forbedringen som vurderte beregninger av effektdistanse, energidistanse og pålitelighet. F.eks. skilt på husholdningskunder, næringskunder og regionalkunder. Næringskunder og regionalkunder kunne videre vært vektet i forhold til effekt og leveringssikkerhet. Kunder i regionalnett krever investeringer lokalt, og avlaster sentralnettet, mens den økonomiske reguleringen i svært liten grad kompenserer for dette.

➤ *Basert på faktisk nett gjør modellen mer rettferdig og effektiv*

Et kunstig nett vil gi et betydelig avvik i forhold til faktisk nett, både i forhold til lengde og masket nettbehov. Nettselskapene vil med et kunstig nett konkurrere på historiske forutsetninger de ikke kan komme seg bort fra.

➤ *Vil inkludere lavspentnettet, som er samfunnsøkonomisk gunstig*

At også lavspentnettet kartlegges og gir uttelling i nye oppgavevariabler er positivt. Dagens modell belønner utbygging av høyspentnett og nettstasjoner, fremfor kostnadseffektiv oppgradering av spenningsnivå i lavspentnettet. Dersom lavspentnettet også belønnes, vil dette gi riktigere insentiver til en samfunnsøkonomisk bedre løsning enn dagens modell.

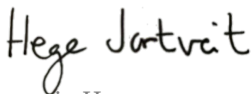
Bruk av klynger, vil i høy grad ligne dagens modell, der nettstasjonene er siste punkt som benyttes i den økonomiske modellen.

➤ *Mangler hensyn til bærekraft*

Bærekraft mangler i dagens regulering, og medfører at hele bransjen venter på at andre skal gå foran. Derfor er det behov for at bærekraft belønnes. Et eksempel kan være å få tid for saksbehandling og tilknytning inn i modellen. Vår evne til å levere kapasitet i tide er en suksessfaktor for det grønne skiftet! For å ha et balansert motstykke til kraftig og rask utbygging, kan bærekraft også benyttes som motvekt ved fokus på eget fotavtrykk. For eksempel kan arealbruk vurderes som motvekt til utbygging av parallelle linjer, dersom samlet behov kan forsvare en større felles linje.

Med hilsen

Agder Energi Nett AS

Jortveit, Hege

Seniorrådgiver Rammvilkår og Bærekraft